

WAASAN PÄIVÄLEHTI

Nr 81 Sunnuntaina,

4 elokuuta 2024

ISSN 2954-248X

Teuvan kirkko - "Tove Teuvalla"-oopperan tapahtumapaikka

Uusi lupaava Alzheimer-lääke tulossa Suomeen ensi vuonna?

Haluatko blogi-kirjoittajaksi - tervetuloa Waasan Päivälehteen!

Tiekirkkoja:

Kauhajoen kirkko

**Taiteiden yö
15.8.2024**

32

**SIVUA
TÄYNNÄ TIIVISTÄ ja
TÄRKEÄTÄ TIETOA**

**TÄÄLLÄ OLEMME:
vpress.ovh**

Maailma tulella: 3 astetta lämpimämmän planeetan taloudelliset kustannukset

Maailman lämpenemisen uhka 3 celsiusasteella ei ole enää kaukainen uhka, vaan välitön todellisuus.

Tällaisen ilmastokatastrofin taloudelliset seuraukset ovat huikeat, ja niillä on kauaskantoisia seurauksia kansakunnille kaikkialla maailmassa. Pohjoismaissa, joita pidetään usein vakauden linnakkeina, vaikutukset ovat syvällisiä. Lämpötilojen lämpeneminen häiritsee perinteisiä teollisuudenaloja, kuten metsätaloutta ja maataloutta.

Lisääntynyt sademäärä ja ikiroudan sulaminen johtavat infrastruktuurin vaurioitumiseen ja korkeampiin ylläpitokustannuksiin. Vaikka

uusiutuvat energialähteet, kuten vesivoima, voivat aluksi hyötyä, äärimmäiset sääilmiöt aiheuttavat haasteita energian tuotannolle ja jakelulle. Matkailu, joka on tärkeä ala, voi kärsiä arvaamattomista sääolosuhteista. Etelä-Euroopan tilanne on vielä pahempi.

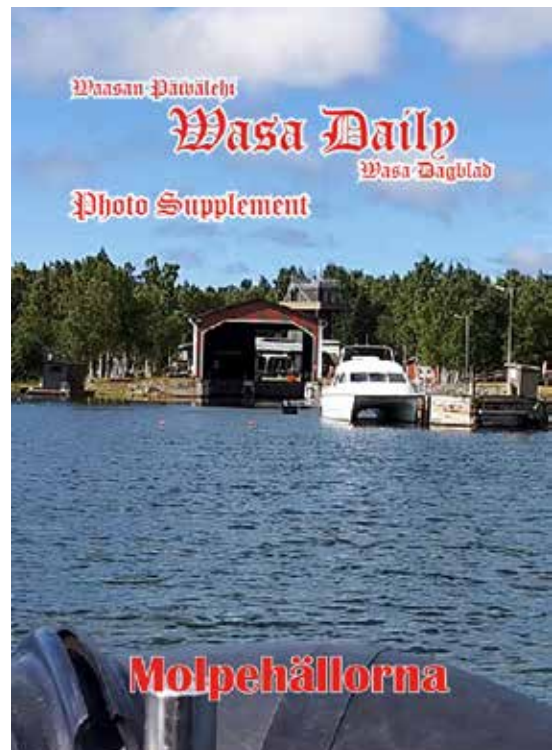
Merenpinnan nousu tulvii rannikkokaupunkeihin, pakottaa miljoonat ihmiset pakenemaan ja aiheuttaa miljardien dollarien vahingot. Veden niukkuus pahenee, mikä vaikuttaa maatalouteen, matkailuun ja yleiseen taloudelliseen tuottavuuteen. Äärimmäiset lämpötapaukset vähentävät työn tuottavuutta ja lisäävät terveydenhuollon kustannuksia.

Alueen jo ennestään haavoittuneita taloudellista epävakautta. raat taloudet ajetaan kuilun Siirtyminen vähähiiliseen partaalle. Afrikka, maanosa, talouteen on välttämätöntä, joka kamppailee jo nyt köyhyden ja eriarvoisuuden si.

kanssa, kärsii eniten. Kiihtyvyyden, tulvien ja aavistamisen lisääntyminen päästöjä on vähennettävä tuhoaa maatalouden, joka välittömästi ja rajusti. Toimien monien talouksien selviytymistä jättämisen taloukäränkä. Lämpötilan nousu taloudelliset kustannukset ovat pahentaa terveyskriisejä, paljon suuremmat kuin vihkuten malariaa ja aliravitsemusta.

Rannikkoyhteisöt joutuvat muuttamaan merenpinnan nousun vuoksi. Taloudelliset kustannukset ovat valtavat ja ihmisuhrit vielä suuremmat.

Tämä pääkirjoitus perustuu nykyiseen tieteelliseen konsensusukseen ja talousenleikille alueellisille kriiseille. Tilanne on moitittava ja muuttuva, vakuutuskustannusten nousu ja todelliset vaikutukset su ja massamuutto luovat voivat vaihdella.

Taiteiden yössä 15.8.2024 ennätysmäärä ohjelmaa

Taiteiden yö juhlistetaan Vaasassa torstaina 15.8.2024. Tänä vuonna tapahtumaan on ilmoittautunut ennätyselliset 180 toimijaa. Taiteiden yön juhlakulkueen teemana on tänä vuonna rauha.

Vaasalaisten rakastama kaupunkitapahtuma kerää tänä vuonna ennätysmäärän toimijoita tarjoamaan heidän tuottamiaan ohjelmasisältöjä. Torilavalla, Ritzin lavalla ja Volumen lavalla kulttuuritalo Fannyssa esiintyy yhteensä 24 paikallista bändiä ja artistia. Kaupungintalon juhlasalissa nähdään monien eri tanssiryhmien esityksiä, ja pääkirjaston Draamasalissa esitetään teatteria. Lapsiperheille on tarjolla muun muassa Soivan Sammakon esityksiä ja ukrainalaisen teatteriryhmä Kalamburin varjoteatteria.

Lavalla nähdään myös improvisaatioteatteri Intopiukeet.

– On todella hienoa nähdä, että Vaasassa eri toimijat ovat jälleen innokkaasti mukana luomassa Taiteiden yötä, sanoo tuottaja Geir Byrkjeland.

Taiteiden yön aikana on vapaa pääsy Vaasan museoihin. Kuntsin modernin taiteen museo, Pohjanmaan museo ja Tikanojan taidekoti ovat avoinna klo 15–21. Vaasan pääkirjastossa järjestetään ohjelmaa kaikenikäisille, kuten erilaisia työpajoja, musiikkiesityksiä ja teatteria. Vaasan kaupunginteatterissa ja Wasa Teaterissa voi seurata avoimia harjoituksia. Vaasan kaupunginorkesteri esiintyy Rewell Centerissä klo 18.00–18.45.

Juhlakulkue läpi kaupungin

Ohjelmaan kuuluu tänäkin vuonna juhlakulkue, joka liikkuu kaupungin läpi kaikkien

nähtävillä. Kulkue starttaa klo 19 Vaasan kaupungintalolta ja jatkaa Senaatinkadulta Hovi-oikeudenpuistikon kävelyka-

tua pitkin torille. Seitsemän eri tanssiryhmää on ilmoittautunut mukaan, kuten Samba Energia, Peurat Ajovaloissa,

TÄTÄ LEHTEÄ VOIT LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Japanin Mount Fujin rinteellä

Tanssiurheiluseura Rolling, Vaasan Nepali ry, Wasa Flamenco, Kansallispukutuuletajat – Kansallispukuväijyjät ja Kansanmusiikkiyhdistys. Kulkueen teemana on tänä vuonna rauha.

Konsertti Ritzillä

Tervetuloa Ritziin Taiteiden yönä! Salissa esiintyy paikallisia bändejä koko illan ajan. Klo 16–17 näytämme lap-

sille ohjelmaa portaikossa ja jaamme ilmaisia popcornoja lapsille. Kolmannen kerroksen aulassa on uusi taidenäyttely. Ritz Lindy Hoppers tanssii Ritzin ulkopuolella klo 18.30. Lisätietoa ja ohjelmaa tulossa!

Bändien aikataulu:

17:00 – 17:30 The Black Islanders
17:45 – 18:15 Meikäläiset
18:30 – 19:00 Sam's Garage

19:15 – 19:45 Johan & Juristerna

20:00 – 20:30 Aurium

20:45 – 21:15 Onni Pyhälähti

21:30 – 22:00 The Iltavuoro

Puhu tuntemattomalle

Taiteiden yön aikana lanseerataan myös Vaasan kaupungin uusi kampanja ”Puhu tuntemattomalle”, jossa kannustetaan tapaamaan uusia vaasalaisia Vaasabingon ja ystäväkirjan avulla.

– Kampanjan tarkoituksena on helpottaa vaasalaisten kohtaamisia ja keskusteluja, erityisesti eri väestöryhmien ja sukupolvien välillä, kertoo hyvinvointipalveluiden koordinaattori Senni Korhonen.

Toisten tapaaminen ja ennakkoluulojen hälventäminen on myös yksi tapa edistää rauhaa, joka on tämän vuoden Taiteiden yön teema.

Edullista matkustamista bussilla

Taiteiden yön hengessä kaupungin joukkoliikenne Lifti tarjoaa 10 % alennuksen normaalihintaisesta kausituotteesta Walti-verkkokaupassa etuviikolla 8.8–16.8.2024.

Etu koskee kaikkia vyöhykeitä ja asiakasryhmiä, ja sen voi lunastaa vain verkkokaupasta alennuskoodilla TYKN24.

– Jätä auto kotiin Taiteiden yönä ja hyppää edulliseen bussiin, kehottaa Byrckjeland Taiteiden yön osallistujia. *Kuvat viime vuoden tapahtumasta. Lähde: Vaasa.fi*

Viikon taide-elämys:

Helene Schjerfbeck
10.7.1862 - 23.1.1946
Espanjalainen, 1881

Korsholman musiikkifestivaali 2024: Suuri menestys ja monipuolinen ohjelmisto

Tämän vuoden Korsholms musiikkifestivaali on ollut suuri menestys. Konsertit ja tapahtumat ovat houkutelleet runsaasti yleisöä, ja useat konsertit ovat olleet loppunmyytyjä. Muutkin tapahtumat ovat olleet hyvin käytyjä.

Festivaalijohtaja Milla Virta nostaa esiin erityisesti Salterin konsertit Björkössä, Bladhskagårdin konsertit Kasköissä sekä Vasassa järjestetyt konsertit. Myös runokonsertti, jossa Vesa Vierikko ja Petri Kumela esiintyivät Doo-bop clubilla, on ollut erittäin suosittu.

Huutoniemen kirkko teki paluun

Huutoniemen kirkko, joka on ollut pitkään tauolla festivaalin ohjelmistosta, palasi

tänä vuonna. Kirkko osoittautui erittäin suosituksi konserttipaikaksi sekä järjestäjien että yleisön keskuudessa.

Monipuolinen ohjelmisto

Taiteellinen johtaja Jan-Erik Gustafsson on kiitollinen yleisölle sen avoimesta vastaanotavaisuudesta monipuoliselle ohjelmistolle. Festivaali tunnetaan siitä, että se yhdistää tunnettuja klassikoita ja uudempiä teoksia, mikä on myös tänä vuonna miellyttänyt yleisöä.

Hallituksen puheenjohtaja Anton Ylikallio korostaa festivaalin monipuolisuutta. Ohjelmistossa on ollut mukana niin tunnettuja teoksia kuin Mozartin ”Eine Kleine Nachtmusik” ja Mendelssohnin jousikvartetto kuin myös useita kantaesityksiä ja Suomen ensiesityksiä. Myös mestarikurssi, jossa on ollut mukana osallistujia ympäri maailmaa, on ollut erittäin korkeatasoinen.

Onnistunut avajaisere-

monia

Avajaisseremonia Köpcentrum Rewellissä on osoittautunut erinomaiseksi tavaksi tavoittaa laajempi yleisö ja houkuttaa uusia kävijöitä konsertteihin.

Milla Virta äitiyslomalla Lokakuusta alkaen festivaalijohtaja Milla Virta on äitiyslomalla. Hänen sijaisenaan toimii Viktor Nygård, joka on Vasa kaupunginorkesterin alttoviulisti ja jolla on laaja kokemus ruotsalaisten ooppera-

ja kamarimusiikkifestivaalien tuottamisesta.

Yhteenveto

Korsholms musiikkifestivaali 2024 on ollut suuri menestys. Monipuolinen ohjelmisto ja laaja yleisö ovat tehneet festivaalista unohtumattoman kokemuksen. Festivaali on onnistunut yhdistämään tunnettuja klassikoita ja uutta musiikkia, ja se on näin ollen miellyttänyt sekä vakituksia että uusia kävijöitä.

Tove Teuvalla-ooppera

”Tove Teuvalla”-ooppera Ensi-ilta eilen illalla 3.8.2024 Teuvan kirkossa

Tove Janssonin vaikutus Rakastettu kirjailija ja taiteilija Tove Jansson palkitaan uudella oopperaproduktiolla, Tove Teuvallalla, vuoden 2024 Mustakfestspelen Mustasaarella. Ooppera esitetään Teuvan kirkossa musiikkijuhlien päätteeksi.

Oopperan taustalla on Tove Jans-

sonin pyhä taideteos, Kymmenen neitsyttä -alttaritaulu Teuvan kirkossa.

Oopperan ohjaa professori ja tanssitaiteilija Jorma Uotinen. Jorma Uotinen on suomalainen tanssitaiteilija ja koreografi, joka tunnetaan panoksestaan nykytanssiin ja performanssitaiteeseen. Oopperaproduktion ”Tove Teuvalla” yhteydessä hän toimii ohjaajana

Tove Teuvalla -oopperan inspiraationa toiminut Tove Janssonin Kymmenen neitsyttä -alttaritaulu tutkii hengellisyyden, naiseuden ja ajan kulumisen teemoja. Taideteos kuvaa Raamatun vertaus-

ta kymmenestä neitsyestä, mikä symboloi valmiutta ja jumalalliseen valmistautumisen tärkeyttä. Alttaritaulu asettaa vastakkain viisaat neitsyet, jotka ovat valmistautuneet ja tuovat öljyä

lampuihinsa, tyhmiin, jotka eivät. Tämä kertomus korostaa valppauden, viisauden ja valintojen seurausten teemoja.

Hengellisyys ja usko: Teos puureutuu hengelliseen valmiuteen sekä maallisen ja jumalallisen suhteeseen kutsuen katsojan pohdittamaan omaa uskoaan ja hengellisiä matkojaan.

Oopperan kontekstissa alttaritaulu voi heijastaa myös Janssonin laajempaa taiteellista tutkimusta inhimillisistä tunteista, ihmissuh-teista sekä pyhän ja arkipäivän yhteydestä. Ooppera todennäköisesti puureutuu näiden teemojen emotionaaliseen syvyyteen ja herättää Janssonin vision eloon musiikin ja esityksen kautta.

Naisellisuus: Neitsyiden kuvaaminen voidaan nähdä naisellisuuden juhlanä, joka korostaa naisten rooleja hengellisissä kertomuksissa ja heidän toimijuuttaan valintojen tekemisessä.

Aika ja siirtymä: Ajan teema on merkittävä, kun morsiusneidot odottavat sulhasen saapumista. Tämä symboloi elämän ohimenevää luonnetta.

Tove Janssonin Kymmenen neitsyttä -alttaritaulu tutkii useita keskeisiä teemoja ja symboliikkaa:

Valmius ja valppaus: Keskeinen teema on valmistautumisen tärkeys, kuten viisaisten ja typeri-rien neitsyiden välinen kontrasti osoittaa. Tämä heijastaa laajempaa viestiä elämän valinnoista ja toimimattomuuden seurauksista.

Valo ja pimeys: Valon käyttö (lamppuista) vastaan pimeys toimii vertauskuvana tiedolle vastaan tietämättömyys, opastus vastaan hämmennys ja uskon selkeys vastaan epäilyksen epävarmuus.

Ihmislunnon kaksinaisuus: Näiden teemojen kautta Janssonin alttaritaulu kutsuu syvään pohdintaan moraalisista valinnoista, hengellisestä valmiudesta ja inhimillisestä kokemuksesta. Alttaritaulu symboloi ihmiskunnan kahta aspektia – viisautta ja hulluutta. Se herättää pohdintaa inhimillisten päätösten monimutkaisuudesta ja moraalisista ongelmista.

Näiden teemojen kautta Janssonin alttaritaulu kutsuu syvään pohdintaan moraalisista valinnoista, hengellisestä valmiudesta ja inhimillisestä kokemuksesta.

Hyvinvointialue järjestää tulevaisuuden webinaarin

Pohjanmaan tulevaisuus yhdistysten, järjestöjen ja vapaaehtoisten näkökulmasta on keskiössä, kun hyvinvointialue kutsuu sinut tulevaisuuswebinaariin 29. elokuuta. Teamsin välityksellä klo 14-15.30 järjestettävän webinaarin tavoitteena on esitellä aihetta ennen syksyn tulevia työpajoja. Syksyllä 2024 työpajoja järjestetään kolmella paikkakunnalla: Vöyrin kunnassa, Kristiinankaupungissa ja Vaasassa. Työpajat toteutetaan yhteistyössä Pohjanmaan yhdistysten liiton, Pohjanmaan liiton, Aktion Pohjanmaan liiton, Järjestöjen sosiaalihuollon muutoksen tuki -hankkeen, Leader Yhyres ry:n kanssa. ja Pohjanmaan hyvinvointialue, ovat avoimia kaikille alueella toimiville järjestöille, yhdistyksille ja vapaaehtoisille.

Työpajojen tuloksia hyödynnetään maakuntaliiton strategiatyössä sekä järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä. Lisäksi niillä on tärkeä rooli hyvinvointialueen järjestö- ja kumppanuusyhteistyön kehittämisessä. Miellyttävän ilmapiirin luomiseksi ja verkostoitumisen edistämiseksi työpajoissa on kahvitarjoilu.

”Tämä on ainutlaatuinen mahdollisuus kaikille pohjalaisille yhdistyksissä ja vapaaehtoistyössä mukana oleville olla mukana muokkaamassa alueen tulevaisuutta. Odotamme innolla erilaisia näkökulmia ja ideoita, joilla voidaan edistää entistä vahvempaa ja eheämpää yhteiskuntaa”, sanoo Pohjanmaan hyvinvointialueen edustaja.

alueella työttömyys on merkittävässä kasvussa, kun taas avointen työpaikkojen määrä laskee. Kesäkuun lopussa alueella oli yhteensä 8 605 työtöntä työnhakijaa, mikä on 857 enemmän kuin vuotta aikaisemmin ja 1 455 enemmän kuin toukokuussa. Työttömyysaste Pohjanmaalla ja Keski-Pohjanmaalla on nyt 7,5 %, joka on Manner-Suomen toiseksi alhaisin, mutta kasvua toukokuuhun verrattuna oli 1,2 prosenttiyksikköä. Koko maan työttömyysaste on 10,9 %, kasvuaen 1,0 prosenttiyksikköä kuukauden aikana.

Työttömyyden kehitys ja alue-rajat

Työttömyysasteen nousu on erityisen huolestuttavaa Vaasan seudulla, jossa työttömien määrä kasvoi 545 henkilöllä. Ainoa alue, jossa työttömyys laski, oli Suupohjan rannikkoseutu, jossa työttömien määrä väheni 43 henkilöllä. Kuntakohtaisesti alhaisin työttömyysaste oli Luodossa (2,8 %), kun taas korkein oli Halsualalla (10,6 %). Vaasan työttömyysaste oli 8,9 %, Kokkolan 9,7 % ja Pietarsaaren 10,0 %.

Opiskelijat saavat halvempaa sähköä

Monet sähköyhtiöt tarjoavat alennuksia opiskelijoille. Vaasan Sähkön opiskelijasähkösopimuksessa perusmaksu on 50 % normaalia perusmaksua edullisempi. Opiskelijoiden sähkösopimukset ovat ilmastoystävällisiä ja niiden hiilijalanjälki on nolla. Opiskelijoiden sähkösopimuksessa sähkön hinta on sama 12 kuukauden ajan, sama hinta, vaikka hintoja muuten jouduttaisiin nostamaan tulevana talvena.

Lifitin talviaikataulut astuvat voimaan 5.8.

Vaasan ja Mustasaaren yhteisen joukkoliikenteen Lifitin talviaikataulut astuvat voimaan maanantaina 5.8.2024 ja paikallisbussit liikennöivät talviaikataulujen mukaisesti 1.6.2025 saakka.

Lifitin talviaikatauluihin on luvassa muutoksia sekä uudistuksia esimerkiksi pilottilinjojen muodossa. Muutoksilla pyritään estämään mahdollisia myöhästymisiä

ja tasaamaan ruuhkavuoroja sekä helpotamaan koulumatkoilla liikkumista.

Muutokset koskevat seuraavia linjoja:

- Linjojen 1 ja 7 lähtöihin on tehty täsmennyksiä, joiden avulla pyritään estämään mahdolliset myöhästymiset.

- Linjalle 7 on lisätty arkipäiville myös enemmän 7K vuoroja. Viikonloput pysyvät samana kuin kesäaikataulussa 2024.

- Linjalle 5 on lisätty muutama uusi lähtö arkipäiville, joiden avulla pyritään tasaamaan ruuhkavuoroja.

- Linjan 30 osalta on päivitetty sekä reitti että aikataulu uuden liikennöintisopimuksen yhteydessä. Reitti kulkee Vaasasta Vähänkyrön kautta Tervajoelle; jokainen lähtö käy tai lähtee Tervajoelta. Uusi reitti aloitti liikennöinnin jo kesän 2024 aikatauluissa.

- Tulevassa talviaikataulussa kokeillaan myös uusia pilottilinjoja reitillä Länsiniitty-Koskisuo-Gerby. Linja palvelee erityisesti Länsimetsän koulun oppilaita, jotka kulkevat Länsiniityn tai Koskisuo-alueilta.

- Liikennöitsijänä linjalla toimii Invataksi Niemi ja maksuvälineenä käyvät Walitti-matkakortit.

- Tarkemmat tiedot pilottilinjoista löytyvät Lifitin verkkosivuilta.

Talviaikataulut, tarkemmat reitit ja mahdolliset poikkeukset löytyvät Lifitin verkkosivuilta.

(Vaasa.fi)

Pohjanmaalla juotiin vähiten alkoholia mannersuomessa. Ei ihmettä että olemme niin terveet!

Alkoholin kokonaiskulutus väheni edelleen vuonna 2023. Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) tuoreen tilaston mukaan alkoholijuomien kokonaiskulutus Suomessa oli 8,7 litraa sataprosenttisena alkoholina per 15 vuotta täyttänyt asukas. Tämä on 2,4 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2022.

Alkoholijuomien kokonaisku-

lutus koostuu vähittäismyynnistä ja anniskelumyynnistä Suomessa sekä suomalaisten ulkomailta tuomasta alkoholista ja verkko-ostoista.

Alkoholin kokonaiskulutus on ollut laskussa vuodesta 2007 lähtien.

”Alkoholinkulutuksen väheneminen on myönteinen kehitys, joka on parantanut suomalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Vahvempien alkoholijuomien saatavuuden lisääminen voi kuitenkin vähitellen heikentää tätä suotuisaa kehitystä ja heikentää kansallisen alkoholipolitiikan vaikutavuutta”, korostaa THL johtava asiantuntija Thomas Karlsson.

Alkoholijuomien Myynnissä Suuria Alueellisia Eroja

Alkoholia myydään enemmän Itä- kuin Länsi-Suomessa, ja enemmän Pohjois- kuin Etelä-Suomessa. Pohjois-Suomessa myyntimäärää nostaa matkailu, ja Itä-Suomen mökkipaikkakunnilla, kuten Etelä-Savossa (9,3 litraa) ja Etelä-Karjalassa (8,6 litraa), kesäasukkaat vaikuttavat myyntimääriin. Pohjois-Suomessa myytiin vuonna 2023 keskimäärin 10,5 litraa 100-prosenttista alkoholia per 15 vuotta täyttänyt asukas. Siihen varmaan myötävaikuttaa lukuisten matkailijoiden ostamat viinat.

Itä-Suomen hyvinvointialueilla alkoholisairastavuus ja -kuolleisuus ovat kuitenkin Länsi-Suomea suurempia, mikä viittaa siihen, että myös alueiden vakituiset asukkaat kuluttavat enemmän alkoholia kuin Länsi-Suomessa.

”Uudenmaan jakautuminen pienemmiksi hyvinvointialueiksi toi esiin sen, että Itä-, Keski- ja Länsi-Uudellamaalla alkoholin myynti on koko maan keskitasoa alhaisempaa. Helsingissä myydään sen sijaan koko maan keskiarvon verran”, kertoo THL erityisasiantuntija Marke Jääskeläinen.

Etelä-, Keski- ja Pohjois-Pohjanmaan sekä Pohjanmaan hyvinvointialueilla alkoholin myynti jäi maan keskiarvoa (7,4 litraa) vähäisemmäksi.

Vuonna 2023 vähiten alkoholia myytiin Pohjanmaan hyvinvointialueella, jossa kulutus oli vain 6 litraa per 15 vuotta täyttänyt asukas. Ahvenanmaan vähäistä myyntiä selittää osittain alkoholin hankinta risteilyaluksilta.

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat He, jotka tulevat Waasan Päivälehteä

Työttömyys kasvaa Pohjanmaalla

Pohjanmaan ELY-keskuksen

TAPAHTUMAT

PIRTTIKYLÄN KIRKKO Musiikkia elokuisessa illassa

Pirttikylän kirkossa
Torstai 15.8.24 klo 20
Barnabas Mebrahtu Eritreasta, laulu
Mirella Rantamäki, laulu
Torstai 22.8.24 klo 20
Fredrik Teir, laulu
Pörtomkören
Arr: Närpiön seurakunnan musiikkitoiminta

TOVE TEUVAL- LA-OOPERA

Teuvan kirkko
3.8.24 - 11.8.2024
3.8. klo 18
4.8. klo 15
8.8. klo 19
9.8. klo 19
10.8. klo 15
11.8. klo 15
<https://www.korsholmmusic-festival.fi/tove-teuvalla/operan-tove-teuvalla>

VAASAN MARSSI

9.-11.8.2024
Vaasan Kävelyklubi ry/rf
www.vaasanmarssi.fi

WASA FUTURE -FESTIVAL

5-10.8.2024

Wasa Future Festival 2024 järjestetään 5.–10. elokuuta. Tapahtuma kokoaa osaavia ja motivoituneita henkilöitä elinkeinoelämästä, yliopistoista, alueellisista päätöksentekoelementeistä ja ministerikunnasta keskittymään

ongelmien ratkaisemiseen Vaasassa ja eri puolilla Suomea. Festivaalin teemat vaihtelevat teollisista innovaatioista kulttuurisiin näkökohtiin tarjoten alustan yhteistyölle ja ongelmanratkaisulle.

Tilaisuutta voi seurata Wasa Future Festivalin YouTube-kanavalla.

Wasan innovaatiokeskus-
Gerbyntie 18

65230 Vaasa

<https://wasafuturefestival.fi/>

TAITEIDEN YÖ

Odotettua kansanjuhlaa Taiteiden yötä vietetään Vaasassa 15.8.2024 karnevaalien hengessä. Ilmoittautuminen Taiteiden yöhön on avautunut.

IX Jorma Panulan kansainvälinen kapellimestarikilpailu

3.-7.9.24
panulacompetition.fi

VAASA LITTFEST

tila - tillstånd
13.-17.11.2024
vaasa.fi/litffest

RUSK

19-23.11.24
Kamarimusiikkia Pietarsaareissa
Kaipuun kauneus
Kansainvälistä luovuutta vuoden pimeimpään aikaan
ruskfestival.fi

TIKANOJA:

UUDEN TAIDE- TAPAHTUMA VAASASSA

Eero Järnefeltin
näyttely avautuu
23.11.2024

KOKKOLAN SYYSKAMARI

21.-24.8.2024
<https://www.kokkolansyyskamari.com/>

KELIAKIAVIKKO

2.-8.9.2024
Runsasti tapahtumia ympäri Suomea
www.keliakialiitto.fi

VAASAN KAUPUNGINTEATTERI

CABARET

Ensi-ilta 12.9.24
www.vaasankaupunginteatteri.fi

HELSINGIN KIRJAMESSTUT

24-27.10.24
Helsingin Messuhalli
<https://kirjamesstut.messukeskus.com/>

LAUTASELLA-messut

Erikoisruokavaliomessut
Helsingin Messuhallissa
26-27.10.24

www.keliakialiitto.fi/messut

MEDIAKIELI (ruotsiksi) 2025: Seminaari XX

Vaasa 22.-23. tammikuuta 2025.
Mediespråk 2025 -tapahtuman järjestävät Ruotsalainen lehdistöpalvelu ja Åbo Akademin elinikäisen oppimisen keskus yhteistyössä Svenska Ylen, Hufvudstadsbladet Ab:n, HSS Median, ÅU Median, Ruotsin julkisten koulujen ystävien, Åbo Akademin säätiön, Ruotsin kulttuurirahaston, Harry Schaumanin säätiön ja Konstsamfundetin kanssa.

Mediespråkin kielijohtajat ovat Jennie Storgård, Minna Levälähti ja Leni Sundman Ruotsalaisessa lehdistöpalvelusta (SPT).

Tammikuussa 2024 seminaari järjestettiin Helsingin Hanasaareissa.
<https://www.mediesprak.fi/seminariet/>

KOKKOLAN TALVIHARMONIKKA 2025

Karleby vinteraccordeon
8.-15.2.2025

Kokkolan Talviharmonikka on vuonna 1998 aloittanut musiikkifestivaali Kokkolassa, joka järjestetään yleensä helmikuun loppupuolella. Viikon mittainen festivaali pyrkii tuomaan esille monimuotoista musiikkia, jossa harmonikka on mukana instrumenttina tavalla tai toisella. Kokkolan Talviharmonikka sai Finland Festivals -statuksen vuonna 2006, kun se järjestettiin kahdeksatta kertaa.
<https://talviharmonikka.com/>

ILMAJOEN MUSIIKKIJUHLAT

”ISOVIHA 1713-1721”
6.-15.6-2025

”Väkevä ja ajankohtainen ooppera tuo vihan vuodet ja esivanhempiemme kohtalot jälleen Kyrönjoen rantaan.

Isoviha on ravisteleva ja ravitseva kertomus perhesiteistä, äidinrakkaudesta, sitkeydestä ja yhteistyön voimasta aikana, jolloin Venäjän brutaali hyökkäyssota Suomeen poltti Pohjanmaan mustalle mullalle.”
www.musiikkijuhlat.fi

KIRKKO

Teuvan kirkko - ”Tove Teuvalla”-oopperan tapahtumapaikka

Teuvan Kirkko: Oopperan ja Historian Tapahtumapaikka

Sijainti: Porvarintie 44, 64700 Teuva

Seurakunta: Teuvan seurakunta

Rakentamisvuosi: 1953

Suunnittelija: Elsi Borg

Materiaali: Tiili

Istumapaikkoja: 750

Teuvan kirkko on Teuvan sydämessä sijaitseva arkkitehtoninen helmi, joka on rakennettu vuonna 1953 arkkitehti Elsi Borgin suunnitelmien mukaan. Tämä päätytornillinen pitkäkirkko, valmistettu tiilestä, tarjoaa ainutlaatuisen miljöönn sekä historiallisille että hengellisille tapahtumille.

Kirkko nousi tuhoutuneen vanhan kirkon tilalle vuoden

1950 tulipalon jälkeen. Rakennus on suojeltu kirkkohallituksen päätöksellä vuodesta 2019 lähtien, mikä korostaa sen kulttuuri-historiallista merkitystä. Vakuutuskorvausten jäädessä vajaaksi inflaation takia, kirkko rakennettiin pääosin lahjoitusvaroin, mikä kertoo yhteisön vahvasta sitoutumisesta ja yhteenkuuluvuudesta.

Rakennuksen arkkitehtoniset yksityiskohdat ovat vaikuttavia: jyrkkä satulakatto, kaksilai-vainen kirkkosali ja koristeelliset pilarit luovat tilaan harmonisen tunnelman. Kirkon kellot ovat peräisin vuosilta 1865 ja 1972, ja ne kutsuvat edelleen seurakuntalaisia yhteisiin hetkiin.

Sisätilojen kauneus ja taide

Kirkon sisätilat ovat yhtä va-

ikuttavat kuin sen ulkoinen arkkitehtuuri. 800 neliömetrin ko-koisessa kirkossa on 750 istumapaikkaa, ja alttaritaulu ”Kymmenen neitsyttä”, joka on Tove Janssonin ainoa alttaritaulu, vangitsee katseen. Alttaritaulu valmistui vuonna 1953, ja se on edelleen tärkeä osa kirkon sisustusta.

Elsi Borgin suunnittelema saarnatuoli ja T. J. Korven veistämät puuveistokset apostoli Paa-valista, evankelistaista ja Mooseksesta lisäävät tilan arvokkuutta. Kirkon kattokruunut, jotka alun perin valmistettiin Luovutetun Karjalan Lumivaaran kirkkoon, tuotiin Teuvalle sodan vuoksi ja asennettiin kirkkoon vuonna 1978. Seurakuntasalia koristaa tekstiilitaiteilija Kaa-rina Heikin-

heimon teos.

Kirkon urut ovat myös merkittävä osa sen musiikkiperintöä. Kangasalan urkutehtaan valmistamat alkuperäiset urut vuodelta 1953 korvattiin vuonna 1994 Urkurakentamo Veikko Virtasen rakentamalla uusilla uruilla, joiden julkisivun on suunnitellut Carl-Johan Slotte.

Koe Teuvan kirkon ainutlaatuisuus

Teuvan kirkko ei ole pelkästään uskonnollinen keskus, vaan myös kulttuurinen maamerkki, joka tarjoaa tilan musiikille, taiteelle ja yhteisölle. Tule ja koe tämä historiallinen kirkko, joka on toiminut tapahtumapaikkana muun muassa ”Tove Teuvalla”-oopperalle, ja anna sen rikas historia ja kaunis arkkitehtuuri inspiroida sinua.

ILMASTOMUUTOS

Copernicus: kesäkuussa 2024 rikottiin jälleen ennätyksiä

Kesäkuu 2024 jatkoi huolestuttavaa suuntausta Euroopan unionin Copernicus-ilmastomuutospalvelun (C3S) tietojen mukaan. Se oli kaikkien aikojen kuumin kesäkuu maailmanlaajuisesti ja ylitti edellisen ennätyksen vuonna 2023. Tämä ei ole merkittävää vain otsikoihin tarttuvan ”kuumin kuukausi” -otsikon kannalta, vaan koska se merkitsee 12. peräkkäistä kuukautta, jolloin globaalit lämpötilat ovat olleet vähintään 1.5 °C korkeammat kuin esiteollisella tasolla (1850-1900).

Pitkä, kuuma putki

Vaikka yksi ennätyslämpökuukausi voi johtua luonnollisista vaihteluista, 12 kuukauden sarja on erittäin huolestuttava. Siinä korostetaan kasvihuonekaasupäästöjen aiheuttamaa maapallon lämpötilan jatkuvaa nousua. Tämä ei ole täysin ennennäkemättömä - samanlainen putki tapahtui vuosina 2015/2016 - mutta se on karu muistutus ilmastotoimien kiireellisyydestä.

Ei vain maailmanlaajuinen ongelma

Uutiset eivät ole kaikki globaaleja. Euroopassa nähtiin myös kohtuullinen osuus lämmöstä, ja kesäkuussa 2024 oli mittaushistorian toiseksi kuumin kesäkuu. Tämä kuumuus yhdistettynä muihin tänä vuonna näkemiimme äärimmäisiin sääilmiöihin korostaa ilmastomuutoksen todellisia vaikutuksia, jotka tuntuvat ympäri maailmaa.

Katse tulevaisuuteen

Kesäkuun ennätyslämpötilat ovat huolestuttava merkki. Viime vuoden (heinäkuu 2023 - kesäkuu 2024) korkein keskilämpötila on kaikkien aikojen korkein. Tämä suuntaus todennäköisesti jatkuu, ellemmme ryhdy merkittäviin toimiin kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi.

Kommentit

Nämä Copernicuksen tiedot ovat karu muistutus siitä, että ilmastomuutos ei ole tulevaisuu-

den uhka vaan se tapahtuu nyt. Maapallon lämpötilan jatkuvalla nousulla on kauaskantoisia seurauksia, ja meidän on toimittava päättäväisesti niiden lieventämiseksi. (Lähde: C3S)

21. heinäkuuta 2024 - Historian kuumin päivä

Maapallo on saavuttanut ennennäkemättömän virstanpylvään ilmastohistoriassaan. Copernicuksen ilmastomuutospalvelun (C3S) mukaan 21. heinäkuuta 2024 on tehty uusi ennätys kaikkien aikojen korkeimmasta maapallon päivittäisestä keskilämpötilasta, joka on korkeimmillaan 17,09 celsiusastetta. Tämä ylittää niukasti edellisen ennätyksen 17,08 °C, joka tehtiin 6. heinäkuuta 2023.

C3S:n 23. heinäkuuta julkaisemat alustavat tiedot vahvistavat, että sunnuntai 21. heinäkuuta oli lämpimin päivä sitten ainakin vuoden 1940 vain 0,01 °C:n marginaalilla. Vaikka kasvu saattaa tuntua vähäiseltä, se korostaa merkittävää suuntausta, kun sitä tarkastellaan ilmastoennätysten yhteydessä. Viimeisten 13 kuukauden ja aiempien vuosien lämpötilojen välinen ero on silmiinpistävä, mikä kuvaa ilmaston lämpenemisen nopeaa kiihtymistä.

Climate Pulse – C3S:n sovelluksen kautta saatavilla olevat tiedot, jotka tarjoavat reaaliaikaisia historiallisia lämpötilatietoja ERA5-uudelleenanalyysiaineistosta – paljastavat huolestuttavan mallin. ERA5-aineisto on dokumentoinut, että heinäkuusta 2023 lähtien on ollut 57 päivää, jolloin päivittäinen globaali keskilämpötila on ylittänyt edellisen ennätyksen 16,8 °C, joka tehtiin 13. elokuuta 2016. Näitä ennätyspäiviä vietettiin pääosin heinä- ja elokuussa 2023 sekä kesä- ja heinäkuussa 2024.

C3S:n pomo Carlo Buontempo korosti tämän trendin vakavuutta: ”21. heinäkuuta C3S kirjasi uuden ennätyksen päivittäisestä globaalista keskilämpötilasta. Todella hämmästyttävää on, kuinka suuri ero on viimeisten 13 kuukauden lämpötilan ja aiempien lämpötilaennätysten välillä. Olemme nyt todella kartoittamattomalla alueella, ja kun ilmasto lämpenee edelleen, näemme varmasti

uusia ennätyksiä tulevina kuukausina ja vuosina.

Analyysi osoittaa lisäksi, että sekä vuonna 2023 että vuonna 2024 on ollut vuotuisia huippuja, jotka ovat huomattavasti korkeammat kuin aiempina vuosina. Tätä korostaa se, että kymmenen vuotta, jolloin vuorokauden keskilämpötila on korkein, osuvat kaikki viime vuosikymmenelle eli vuodesta 2015 vuoteen 2024. Tämä selkeä ja johdonmukainen nouseva trendi on selvä osoitus ilmaston lämpenemisen kiihtymisestä.

Näiden havaintojen vaikutukset ovat syvällisiä ja osoittavat, että ilmastomuutoksen torjumiseksi tarvitaan kiireellisesti maailmanlaajuisia toimia. Kun lämpötilat jatkavat nousuaan, äärimmäiset sääilmiöt todennäköisesti yleistyvät ja voimistuvat, mikä aiheuttaa merkittäviä haasteita ekosysteemeille, ihmisten terveydelle ja maailmanlaajuiselle infrastruktuurille. Uusi ennätys, joka tehtiin 21. heinäkuuta 2024, on tärkeä muistutus kiireellisestä tarpeesta hillitä ilmastomuutosta ja sopeutua sen väistämättömiin vaikutuksiin.

The heat will kill you first: Synkkä varoitus ilmastomuutoksesta

Tänä kesänä, kun lämpötilat kohoavat ja helleaalot koettelevat alueita ympäri maailmaa, Jeff Goodellin kirja ”Ensimmäinen tappaja on helle: Elämää ja kuolemaa polttavalla planeetalla” saa pelottavan ajankohtaisuuden. Goodell, kokenut ympäristötoimittaja, yksityiskohtaisesti kuvailee nousevien globaalien lämpötilojen vaaroja, erityisesti niiden tuhoisia vaikutuksia ihmisten terveyteen.

Hänen viestinsä on selkeä: helte on usein aliarvostettu ilmastomuutoksen ”ensimmäinen uhka”, hiljainen tappaja, joka häiritsee ekosysteemejä, rasittaa infrastruktuuria ja asettaa miljoonat ihmiset vaaraan. Vaikka metsäpalot ja tulvat valtaavat otsikon, Goodell väittää, että helte verottaa kuolleemmin häiritsemällä elintär-

keitä ruumiintoimintoja ja johtaen lämpöhalvaukseen, elinten vajaatoimintaan ja jopa kuolemaan.

Kirja ei ole vain tieteellinen tutkielma; se on herätys. Goodell puuno yhteen henkilökohtaisia tarinoita ihmisistä, joihin äärimmäinen helle on jo vaikuttanut - kalifornialaisista maatöistä Intian asukkaisiin - selkeiden selitysten kanssa ilmastomuutoksen tieteen takana. Tämä yhdistelmä tekee tilanteen kiireellisyyden aivan liian todelliseksi.

Tänä kesänä, ennätyshelteiden ennustetaan iskevän, Goodellin varoitukset ovat valitettavan selvänäköisiä. Tuhannet todennäköisesti sairastuvat helteen aiheuttamiin sairauksiin, mikä on synkkä todiste ilmastomuutoksen torjuntatoimien laiminlyönnin inhimillisestä hinnasta.

”The Heat Will Kill You First” ei ole vain kirja; se on kehoitus toimintaan. Goodell ei epäröi hahmotella ratkaisuja, korostaen tarvetta siirtyä nopeasti uusiutuviin energialähteisiin ja parantaa kaupunkisuunnittelua helleaaltojen vaikutusten lieventämiseksi.

Tässä on lyhyt lainaus Jeff Goodellin kirjan prologista:

”Kun se tulee, se on näkymätön. Se ei taivuta puiden oksia tai föönaa hiuksia kasvoillesi, jotta solmu on saapunut. Maa ei täris. Se vain ympäröi sinut ja vaikuttaa sinuun tavoilla, joita et voi ennakoita tai hallita. Hikoilet. Sydämesi hakkaa. Sinulla on jano. Näkösi hämärtyy. Aurinko tuntuu kuin aseennäköisesti sinua. Kasvit näyttävät itkevän. Linnut katoavat taivaalta ja turvautuvat syvään varjoon. Autot ovat koskemattomia. Värit haalistuvat. Ilma haisee palaneelta. Voit kuvitella tulen jo ennen kuin näet sen.”

Kun kohtaamme jälleen polttavaa kesää, antaa Goodellin kirjan toimia motivaattorina. Ymmärtämällä lämpöuhan ja ryhtymällä päättäväisiin toimiin voimme edelleen rakentaa kestävämpää tulevaisuutta. Mutta aika toimia on nyt, ennen kuin helteestä todella tulee sukupolvenme hiljainen tappaja.

Kuva: *Journalist Jeff Goodell Lrvelasquez*

Creative Commons Attribution-Share Alike 4.0

ILMASTONMUUTOS

Suuret kaupungit huomattavasti kuumempia kuin ympäröivä maaseutu – Kasvava uhka ilmastonmuutoksen myötä

Kaupungit, erityisesti suuret, ovat yhä kuumempia kuin niitä ympäröivät maaseutualueet. Tämä ilmiö, joka tunnetaan nimellä ”kaupunkien lämpösaareke-ilmiö”, tarkoittaa, että kaupunkimiljöiden lämpötila voi olla huomattavasti korkeampi kuin maaseudulla. Seuraukset ovat vakavia ja voivat vaikuttaa ihmisten terveyteen negatiivisesti lisäämällä muun muassa sydän- ja verisuonitautien, hengitystieongelmien ja lämpöhalvauksen riskiä. Ilmastonmuutoksen uhatessa planeettaamme kaupunkien lämpösaareke-ongelma on yhä akuutimpi.

Lämpösaareke-ilmiön syynä on kaupungeille tyypillinen tekoälyinfrastruktuuri ja ihmisen toiminta. Maaseutuun verrattuna, joka on usein peittynyt ruoholla, viljelykasveilla, pensilla tai metsällä, kaupunkialueilla on huomattavasti enemmän asfaltoituja pintoja. Kasvillisuus auttaa viilentämään ilmaa, kun taas asfaltti ja betoni taas imevät lämpöä, mikä johtaa lämpötilan nousuun.

Rakennukset ja kapeat kadut edesauttavat myös lämmön vangitsemista rajoittamalla ilman virtausta. Myös ihmisen toiminnot, kuten rakennusten lämmitys ja autoilu, lisäävät lämpöä kaupunkimiljöössään.

Kaiken kaikkiaan kaikki nämä tekijät johtavat kaupunkien lämpösaareke-ilmiöön, joka on voimakkaimmillaan yöllä. Silloin kaupunkien lämpötila voi olla jopa 10°C korkeampi kuin maaseudulla. Tämä johtuu siitä, että päivän aikana rakenteisiin ja teihin varastoitunut lämpö vapautuu yön aikana.

Vaikutus on erityisen selvä suurimmissa kaupungeissa. Esimerkiksi Lontoon ja Pariisin keskustoissa rekisteröidään säännöllisesti lämpötiloja, jotka ovat noin 4°C korkeampia kuin ympäröivällä maaseudulla yöllä. Molemmat nämä kaupungit, kuten monet muutkin Euroopassa ja maailmassa, kokevat lämpösaareke-ongelmaa, joka johtaa kansanterveysongelmiin.

Tämän kasvavan ongelman ratkaisemiseksi kaupunkisuunnittelijat ja paikalliset viranomaiset työskentelevät strategioiden kehittämiseksi kaupunkien lämpösaareke-ongelman vähentämiseksi. Ratkaisut voivat sisältää niin sanotun vihreän ja sinisen infrastruktuurin lisäämistä. Esimerkkejä tästä ovat lisääntynyt kasvillisuuspeite, esimerkiksi viherkatteiden avulla, ja enemmän vesipintoja. Näiden muutosten toteuttamiseksi tarvitaan kuitenkin ensin yksityiskohtainen kuva siitä, miten lämpötila vaihtelee vastuulla olevissa kaupunkimiljöissä.

Kaupunkien lämpösaareke-ilmiön hallinta on tärkeä osa työtä kaupunkien kestävyuden ja elinkelpoisuuden parantamiseksi, erityisesti tulevien ilmastonmuutosten valossa. Vähentämällä lämpösaareke-ongelmaa parantaa asukkaiden elämänlaatua ja samalla edistää kestävämpää tulevaisuutta. (Lähde: C3S)

ASTRONOMIA

Taivas on tulella! Perseidien meteoriittisuihku värittää heinä- ja elokuun öitä

Tähtitieteen harrastajat, iloitkaa! Vuotuinen Perseidien meteoriittisuihku on käynnissä ja hemmottelee meitä taivaallisella ilotulituksella heinäkuun puolivälistä elokuun loppuun. Vaikka saatat nähdä harhailevan tähdenlentoa jo kuukauden alussa, varsinainen näytös alkaa voimistua tällä viikolla ja huipentuu elokuun puolivälissä.

Tänä vuonna Perseidien odotetaan saavuttavan huipunsa elokuun 12. päivän yönä ja elokuun 13. päivän varhaisina aamutunteina. Ihanteellisissa olosuhteis-

sa, pimeällä taivaalla, joka on vapaana valosaasteesta, havaitsijat voivat odottaa näkevänsä jopa 90 meteoria tunnissa viilettävän taivaan poikki.

Mitä Perseidit ovat?

Perseidien meteoriittisuihku syntyy, kun Maa kulkee Komeetta Swift-Tuttlea ympäröivän pölyisen debriskentän läpi. Kun nämä pienet kivet ja jäähiukkaset törmäävät ilmakehäämme suurilla nopeuksilla, ne palavat, luoden valaisevia juovia, joita kutsumme meteoreiksi tai tähdenlennoiksi.

Perseidit tunnetaan nopeista ja kirkkaista meteoreistaan, jotka usein jättävät jälkeensä valoviiruja. Ne myös yleensä tuottavat enemmän meteoreja tunnis-

sa verrattuna muihin meteoriittisuihkuun.

Miten Perseidejä voi katsoa?

Voit maksimoida mahdollisuutesi nähdä Perseidien meteoriittisuihkuun seuraamalla näitä vinkkejä:

Etsi pimeä paikka kaukana kaupungin valoista. Valosaate voi

merkittävästi vähentää näkemiesi meteorien määrää.

lähde ulos puolen yön jälkeen, sillä silloin säteilyämpöpiste, alue taivaalla, josta meteorit näyttävät tulevan, on korkeimmillaan taivaalla.

Ole kärsivällinen! Anna silmiesi sopeutua pimeyteen vähintään 30 minuuttia.

Ota mukaan viltti tai lepu-

tuoli mukavuuden takaami-

seksi. Katsot ylös päin pitkää aikoja.

Älä anna kuun pilata show'ta

Tänä vuonna tähtitieteen harrastajat saavat bonuksen! Perseidien showerin huippu osuu yhteen ensimmäisen neljänneksen kuun kanssa, mikä tarkoittaa, että kuun valo on minimaalinen eikä häiritse meteorien katselua.

Joten kokoa ystävät ja perheesi, pakkaa piknikviltti ja suuntaa pimeään paikkaan. Vain hieman kärsivällisyydellä ja selkeällä taivaalla saatat todistaa Perseidien meteoriittisuihkuun henkeäsalpaavan ilotulituksen.

KUVA: Wikimedia commons, Public Domain

TERVEYS

Hammas tulehdus aiheuttaa aivohalvauksen nuorilla, kertoo suomalaistutkimus

Suojaa aivoveritulppaa vastaan!

Uusi suomalaistutkimus on yhdistänyt parodontiitin, vakavan iensairauden muodon, nuorten aikuisten lisääntyneeseen aivohalvausriskiin. Tutkimukseksi, joka on julkaistu Journal of dental research -lehdessä, havaittiin, että 18–49-vuotiaat, joilla oli parodontiitti, kärsivät huomattavasti todennäköisemmin kryptogeenisestä iskeemisestä aivohalvauksesta (CIS), eräänlaisesta aivohalvauksesta, jonka syytä ei tunneta.

Tutkimuksessa havaittiin myös yhteys viimeaikaisten invasiivisten hammashoitotoimenpiteiden ja lisääntyneen aivohalvauksen riskin välillä, erityisesti ihmisillä, joilla on sydänvika, jota kutsutaan patentoiduksi foramen ovale (PFO).

Tutkijat uskovat, että parodontiitin aiheuttamalla tulehduksella voi olla merkitystä verihyytymien kehittämisessä, mikä voi johtaa aivohalvaukseen. Lisäksi hammaslääketieteelliset toimenpiteet voivat tuoda bakteereja verenkiertoon, mikä voi lisätä aivohalvauksen riskiä herkillä henkilöillä.

Tutkimuksessa korostetaan hyvän suun terveyden merkitystä erityisesti nuorille. Säännölliset hammaslääkäristykset ja asianmukainen suuhygienia voivat auttaa ehkäisemään parodontiittia ja siihen liittyviä terveysriskejä.

Uusi lupaava Alzheimer-lääke tulossa Suomeen ensi vuonna?

Alzheimerin tauti on tuhoisa sairaus, joka vie vähitellen muistin ja ajattelukyvyyn. Vaikka täydellistä parantavaa lääkettä ei vielä ole, on horisontissa kuitenkin valoa tunnelin päässä.

Yhdysvaltain lääkeviranomainen FDA on hyväksynyt uuden Alzheimer-lääkkeen, Lecanemabin, hoidon aloittamiseen varhaisessa taudin vaiheessa. Lecanemab on Alzheimerin tautia sairastaviin sanottu tauti muuttavia lääke, joka poistaa aivoista beeta-amyloidiksi kutsuttua ja plakkaa. Nämä plakit ovat olleet yhteydessä Alzheimerin taudin kehittymiseen. Vaikka lääkkeen ei ole vielä todettu pidentävän potilaiden elinikää tai parantavan tautia, on se osoittanut lupaavia tuloksia hidastamalla taudin etenemistä. Kliinisissä tutkimuksissa Lecanemab on osoittanut vähentävän aivojen amyloidiplakkia merkittävästi.

Tämä on tärkeä edistysaskel, sillä aiemmat tutkimukset ovat viitanneet siihen, että amyloidiplakit

ovat keskeinen tekijä Alzheimerin taudin patologiassa. Vaikka Lecanemab on lupaava lääke, on tärkeää muistaa, että se ei ole vielä yleisesti saatavilla. Lääkkeen turvallisuutta ja tehokkuutta on vielä tutkittava laajemmin. Lisäksi sen hinta voi olla aluksi korkea, mikä voi rajoittaa sen saatavuutta. Suomessa Lecanemabin odotetaan mahdollisesti saapuvan ensi vuonna, mikäli lääkeviranomainen Fimea hyväksyy sen. Lääkkeen käyttöönotto tulee kuitenkin vaatimaan huolellisen arvioinnin ja selkeän potilasvalinnan. On tärkeää korostaa, että Alzheimerin taudin tutkimus on jatkuva ja uusia hoitokeinoja kehitetään koko ajan. Lecanemab on yksi lupaavista vaihtoehdoista, mutta se ei ole vielä ratkaisu kaikkiin Alzheimerin tautia sairastavien ongelmiin.

Lopullisesti Alzheimerin taudin voittamiseksi tarvitaan lisää tutkimusta ja kehitystä. On kuitenkin toivossyytä, että tulevaisuudessa on mahdollisuus tehokkaampiin hoitoihin ja jopa taudin ehkäisyyn.

Huomio: Tämä artikkeli on kirjoitettu yleistajuisesti ja ei korvaa lääkärin antamaa tietoa. Alzheimerin tautia sairastavien kannattaa keskustella hoidoistaan oman lääkärinsä kanssa.

TERVEYS

Multatuotteet, kompostimulta ja Legionellabakteerit: Varoituksia ja Vinkkejä

Kotipuutarhurit, olkaa tarkkana!

Multa- ja kompostituotteiden käsittelyssä saattaa piillä terveysriski, sillä niissä voi olla legionellabakteereja. Tämä ei ole uusi huoli – vuonna 2023 multa tunnistettiin tartunnanlähteeksi viidessä legionelloositapauksessa, kun kaikkiaan tapauksia oli 54. Tämä herättää kysymyksen: Mitä meidän tulisi tietää legionellabakteereista, niiden historiasta ja hoidosta?

Legionellabakteerit ovat saaneet nimensä vuonna 1976 pidetyn Amerikan legioonalaistapaamisen mukaan. Monet osallistujat sairastuivat keuhkokuumeeseen. Epidemian jälkeen löydettiin Legionella-suvun bakteereja hotellin vesijärjestelmässä. Legionellabakteerit ovat yleisiä luonnonvesissä ja maaperässä, ja ne voivat aiheuttaa vakavia sairauksia ihmisille erityisesti vesijärjestelmissä, kuten suihkuissa, porealtaissa ja jäähdytysjärjestelmissä.

Legionellabakteerit leviävät hengitysteiden kautta hengitettävän aerosolin välityksellä. Ne voivat aiheuttaa vakavan keuhkokuumeen, erityisesti ikääntyneille ja heikentyneen vastustuskyvyn omaaville henkilöille. Keuhkokuumeen oireita voivat olla kuume, yskä, hengenahdistus ja rintakivut. Mikäli epäillään legionellan aiheuttamaa keuhkokuumetta, on tärkeää hakeutua lääkärin hoitoon välittömästi.

Legionellan aiheuttamaa keuhkokuumetta hoidetaan yleensä antibiooteilla, kuten atsitromysiinillä tai levofloksasiinilla. Hoidon tehokkuuteen vaikuttaa potilaan yleiskunto ja mahdolliset muut sairaudet. Lisäksi on tärkeää minimoida altistuminen legionellabakteereille ennaltaehkäisevien toimenpiteiden avulla.

Kun käsitellään multa- ja kompostituotteita, on hyvä noudattaa erityistä varovaisuutta. Vältä niiden pölyyttämistä ilmaan, suojaa käsissä olevat haavat ja käytä suojakäsineitä. Pese kädet huolellisesti käsittelyn jälkeen ja säilytä multapussit poissa auringonvalolta. Ennaltaehkäisevien toimenpiteiden noudattaminen on avain legionellabakteerien aiheuttamien riskien minimoimiseksi.

Tässä on THL:n tänö keväänä julkaistut ohjeet:

Vältä mullan ja kompostin pölyyttämistä hengitysilmaan. Suojaa käsissä olevat haavat ja rikkiäinen iho.

Käytä suojakäsineitä ja pese lopuksi kädet huolellisesti.

Avaa multapussi siten, että suuaukko on pois päin kasvoista.

Kostuta multaa tai kompostia tarvittaessa alhaisella vedenpaineella, kuten vesikanun avulla.

Pese multa- tai kompostimateriaalityövälineistä alhaisella vedenpaineella.

Säilytä multapussit poissa auringosta, sillä auringossa säilytetyn pussin sisälämpötila 20–40°C on ihanteellinen legionellabakteerien lisääntymiselle.

Jos pölyämistä ei voida muutoin vähentää, FFP-2 ja FFP-3-tason suojaimet suojaavat altistumiselta. Muista asetella suojain tiiviisti kasvoille.

(Lähde: mm thl.fi)

MUSIIKKI

Indica Palosaaren kirkossa viikko sitten

Indica on vuonna 2001 perustettu suomalainen rockyhtye. Yhtyeen musiikissa yhdistyvät rock ja pop, ja se on saanut vaikutteita myös klassisesta musiikista. Indica tuli suurelle yleisölle tunnetuksi erityisesti laulaja-lauluntekijä Jonsun (Johanna Salomaa) johdolla. Yhtyeen kappaleet ovat usein melodisia ja niissä on vahva tunnelmallinen ja visuaalinen elementti. Indican tunnetuimpia kappaleita ovat ”Eternal River”, ”Behind the Mountains” ja ”Worst Today”. Yhtye on julkaissut useita levyjä sekä suomeksi että englanniksi, ja se on saanut paljon huomiota myös kansainvälisesti. Indica on osallistunut erilaisiin musiikkitapahtumiin ja festivaaleille ja tehnyt yhteistyötä muun muassa Nightwish-yhtyeen kanssa. Yhtye on saanut laajan fanikunnan sekä kotimaassa että ulkomailla. Eilinen konsertti kuului **Korsholman Musiikkijuhlien** ohjelmaan.

TAIDEHISTORIA

Fanny Churberg: Taidemaalari koko sydämestään

Fanny Churberg syntyi 12. joulukuuta 1845 silloisessa Nikolainkaupungissa eli Vaasassa. Hän oli Vaasassa äkärinä toimineen Matias Christian Churbergin ja hänen vaimonsa Maria Ulrika Peranderin seitsenlapsisen perheen kolmas lapsi. Lapsista neljä kuoli jo nuorena, ja Fanny varttui kahden nuoremman veljensä, Waldemar ja Torstenin, kanssa.

Teini-iässä hänet lähetettiin vuosiksi 1857–1859 käymään koulua Porvooseen Emma Christina Peranderin tyttöpensionaattiin. Viipurin tyttökoulua Churberg kävi vuosina 1860–1861. Hänen äitinsä kuoli vuonna 1858, kun Fanny oli vasta 12-vuotias, ja isä kuoli vuonna 1865, kun Fanny oli 20-vuotias. Sisarukset muuttivat Helsinkiin täitinsä luokse. Fanny oli mahdollisesti kihloissa Berndt Lindholmin kanssa, mutta he eivät avioituneet.

Helsingissä Fanny Churberg aloitti maalausopinnot ottamalla yksityistunteja. Hänen opettajinaan toimivat Selma Schaeffer ja Alexandra Frosterus-Sältin (1865–1866), Emma Gylden ja Berndt Adolf Lindholm (1866–1867). Hän jatkoi opintojaan yksityisoppilaina Carl Ludwigin johdolla vuosina 1867–1868 ja 1871–1874 Saksassa Düsseldorfissa, jossa oli arvostettu Düsseldorfin taideakatemia, mutta palasi aina kesäisin maalaamaan Suomeen. Hän oli myös ensimmäisiä Pariisissa opiskelleita suomalaisia maalareita. Churberg oli Vilhelm von Gegerfeltin yksity-

isoppilana Pariisissa vuonna 1876. Vuonna 1878 hän teki matkan Pariisiin maailmannäyttelyyn, ja kansankäsityöt alkoivat kiinnostaa häntä yhä enemmän.

Churberg on yksi Suomen taidehistorian merkittävimmistä hahmoista. Hänen lyhyt mutta in-

tensiivinen uransa jätti pysyvän jäljen kansalliseen taidemaailmaan. Churbergin tuotanto on poikkeuksellisen voimakasta ja persoonallista, ja hänen maalauksensa kiehtovat ja innostavat edelleen.

Churberg oli aikansa rohkeita naisia, jotka mursivat perinteisiä

sukupuolirooleja. Hän opiskeli taidetta Düsseldorfissa, mikä oli tuolloin naisille harvinaista. Saksassa vietetyt vuodet vahvistivat hänen kiinnostustaan maisemamaalaukseen, joka myöhemmin tuli hänen päätyylisuunnakseen.

Churbergin maalauksissa luonto on enemmän kuin vain tausta; se on päähenkilö. Hän vangitsi suomalaisen luonnon syvimmän olemuksen, sen valon, värit ja tunnelmat. Hänen teoksissaan on voimaa ja raukkautta, mutta myös syvää rakkautta ja ymmärrystä.

Churbergin tunnetuimpia maalauksia ovat muun muassa ”Ukkosen jälkeen”, ”Syksy Porvoossa” ja ”Mäntymetsä”. Nämä teokset ovat kuin ikkunoita toiseen maailmaan, jossa luonto on sekä kaunis

että pelottava, rauhallinen ja myrskyisä. Churberg onnistui välittämään katsojalle kokonaisvaltaisen elämyksen, joka jää pitkään mieleen.

Valitettavasti Churbergin taiteellinen ura jäi lyhyeksi useista syistä, kuten veljen ja hänen oman sairastumisensa vuoksi. Ura katkesi vuonna 1880. Ennen sitä hän oli kuitenkin maalannut noin 300 teosta. Hän kuoli vuonna 1892. Hänen kuolemansa oli suuri menetys taidemaailmalle, vaikka hänen merkityksensä Suomen taiteeseen selvisi vasta 1900-luvun alkupuolella.

Arena-lehdessä numero 1 vuonna 1920 Signe Tandefelt kirjoitti pitkän artikkelin Fanny Churbergista. Artikkelin viimeinen kappale kuuluu seuraavasti: ”Intensiteetti,

jonka hän pani kaikkkeen työhönsä läpi elämänsä, ulkoisissa ja sisäisissä kokemuksissa, ei voinut olla syömättä hänen elinvoimaansa ja jo vuonna 1892 se oli ikuisesti lopussa. Hänen jatkuvan, väsymättömän elämänsä täynnä työtä Fanny Churberg omistautui vain muutaman vuoden taiteelliseen luomiseen, mutta se, mitä hän tuotti näiden vuosien aikana, kuuluu parasta ja persoonallisinta suomalaista taidetta.”

Fanny Churberg on edelleen yksi Suomen taiteen kirkkaimmista tähdistä. Hänen työnsä jatkaa inspiroimista ja hämmästyttämistä sukupolvien ajan.

(Lähde: mm. Wikipedia)

VENÄJÄN HYÖKKÄYSSOTA UKRAINAAN

We Are Preparing New and Absolutely Modern Solutions for Our Warriors – Address by the President

I wish you good health, fellow Ukrainians!

Today there were many substantive meetings. The beginning of the day was devoted to military matters. There was a report from Commander-in-Chief Syrskyi regarding the frontline situation. And of course, most attention was paid to the Pokrovsk direction. This is where the fighting remains the most intense, and this direction requires our most intensive responses to the occupier. Each brigade, each

unit in the Pokrovsk direction – all our warriors who are maintaining their resilience there and defending our positions despite the Russian assaults, are in many ways also holding the foundation of the defense of the entire eastern part of our country.

At the same time, we do not diminish our attention to all other directions on the front – in the Donetsk region, as well as in the Kharkiv region and our southern regions. I am grateful to everyone whose courage is fully wor-

king for Ukraine. Also, today there was a report by Chief of the Defense Intelligence of Ukraine Budanov. The details are not public. Minister of Defense Umerov also reported, in particular, on our cooperation with Türkiye. We are preparing new and absolutely modern solutions for our warriors, which will definitely eliminate a lot of unnecessary bureaucracy and paperwork from the units. Soon these solutions will be presented to our society. They look really innovative.

Also today, both the Ministry of Foreign Affairs and the international experts of the Office reported on our special foreign policy opportunities – opportunities that our country has thanks to many Ukrainians and millions of citizens of other countries who believe in Ukraine, who support us. These are opportunities to keep Ukraine in the focus of the world's attention, to increase support for our state, for our people, and to really effectively advocate Ukraine's needs and the main need – the need to end the war as soon and as fairly as possible. Ukrainians have withstood in this war and have been able to do so much because they have been united not only within the country, but for years now they have kept the world united for the right reasons – for the sake of Ukraine and for the sake of everything that makes this world human and capable of defeating evil. Our unity must be maintained in the future – all of us here in Ukraine, all of

us in Europe and in the world who value Ukraine, who value life.

As early as this August, we are preparing news about greater consolidation of both our people and everyone in the world who helps us. But for this, the Government and the Verkhovna Rada need to do some more work in August.

Glory to our people!

Glory to Ukraine!

License: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

VENÄJÄ

Venäjä ex-presidentti Dmitry Medvedev kommentoi:

Pariisin olympialaisista:
"En edes halua sanoa mitään Pariisin olympialaisista – se on inhottava näky. Ranska on Macronin johdolla alentunut korruptoituneeksi, irvistäväksi hullun jumalattoman väkijoukon huudoille. Niin sääli! Ja nyt muista ja vertaa Sotšin olympialaisiin tai maailmancupiin, jotka pidettiin loistavasti maassamme. Sammuuta televisiot äläkä seuraa häpeällistä kummajaisohjelmaa Internetistä"
Ja äskeisestä vankienvaihdosta:
"Haluan tietysti, että Venäjän petturit mätänevät kidutuskammiossa tai kuolevat vankilassa, kuten usein tapahtui. Mutta on hyödyllisempää vetää pois oma kansamme, joka työskenteli maan, Isänmaan, meidän kaikkien puolesta."

Paras tekoäly on vielä nimeämättä

Tekoälyn nopeasti kehittyvässä maailmassa muutama malli on noussut kärkijoukkoon kilpailussa luoda kyvykkäin ja monipuolisin tekoälyavustaja. GPT-3.5, GPT-4, GPT-4.0, Gemini Pro, Monica ja Claude 3.5 kamppailevat kaikki ykkösjästä, jokaisella omat vahvuutensa ja heikkoutensa.

Tekoälyalan jatkaessa huimaa kehitystään kysymys siitä, mikä malli on paras,

pysyy avoimena keskustelunaiheena. OpenAI:n kehittämät GPT-3.5 ja GPT-4 ovat herättäneet huomiota vaikuttavilla luonnollisen kielen käsittelykyvyillään. GPT-3.5 tarjoaa hyvän tasapainon suorituskyvyn ja kustannuste-hokkuuden välillä, tehden siitä saavutettavan laajemmalle käyttäjäkunnalle. GPT-4 puolestaan ylpeilee paremmilla päättelykyvyillä ja kehittyneemmällä kontekstin ymmärtämisellä, mutta tulee korkeammalla hintalapulla.

Googlen Gemini Pro on astunut areenalle lupaavilla multimodaalisilla kyvyillään, pystyen käsittelemään

ja tuottamaan sekä tämän päivän joh-taja voi tekstiä että kuvia. jäädä huomisen innovaation jalkoihin.

Tämä monipuolisuus antaa sille etulyöntiaseman tietyissä so-omat etunsa ja haittanellyksissä, erityisesti sa. Vaikka jotkut loistavat niissä, jotka vaativat raa'assa prosessointitehos-visuaalista ymmär-sa ja tiedon laajuudessa, rystä kielenkäsittelyn toiset erottuvat tietyillä rinnalla.

Vähemmän tun-tavassaan käyttäjävuoro-nettu kilpailija Mo-vaikutukseen. "Paras" te-nica on löytänyt koäly riippuu lopulta sitä oman paikkansa kes-käyttävän yksilön tai or-kittymällä tunneälyyn gani-saation erityisistä tar-ja empatiaan keskus-peista ja arvoista.

teluissa. Vaikka se ei Tutkijoiden työntäessä ehkä vastaa joidenkin tekoälyn mahdollisuuk-kilpailijoiden raakaa sien rajoja voimme odot-proses-sointitehoa, taa näkevämme entis-tä sen kyky käydä vi-tehokkaampia ja kehitty-v a h t e i k k a a m p i a , neempiä malleja. Kilpailu tunneälykkäämpiä näiden tekoälyjättien välillä keskusteluja erottaa ajaa inno-vaatiota, kannus-sen joukosta.

Anthropicin kehittä ja erottumaan joukosta.

tämä Claude 3.5 on Toistaiseksi "parhaan te-koälyn" kruunu on vielä lu-nastamatta, jokaisen mallin tarjotessa oman ainutlaatui-sen panoksensa alalle. Näi-den teknologioiden jatkaes-sa kehittymistään käyttäjien ja kehittäjien on huolel-lisesti harkittava erityisiä vaatimuksiaan ja eettisiä näkö-kohtia valitessaan te-koälymallia.

Tekoälymaisema on kaukana vakiintuneesta, ja paras saattaa todella olla vielä tulossa. Seis-tessäm-me vieläkin suurempien tekoälyn läpimurtojen kynnyksellä yksi asia on varma: kil-pailu täydellisen tekoälyavustajan luomisek-si on kaukana päättymises-tä.

TEKOÄLY

20 jokapäiväistä lyhennettä, jotka sinun on tiedettävä (ja ehkä joitain, joita et tarvitsekaan!)

Lyhenteitä on nykyään kaikkialla. Tekstiviestien lyhenteistä tekniiseen ammattikieleen, kätevät 3-kirjaimiset yhdistelmät (ja joskus pidemmät) voivat olla hämmentäviä, jos et ole tietoinen. Mutta älä pelkää, muut lyhenne seikkailijat! Tämä artikkeli antaa sinulle tietoa tulkita 20 yleisintä lyhennettä, joita kohtaat jokapäiväisessä elämässä.

LOL: Laughing Out Loud, Lot of Laugh, Äänekäs nauru (Tämä saattaa olla jo klassikko monille!)
BRB: Be Right Back (Täydellinen nopeaan wc-taukoon keskustelun aikana)
OMG: Oh My God (Ilmaisee yllättyneisyyttä tai voimakkaita tunteita)
IMHO: In My Humble Opinion, Nöyrän mielipiteeni mukaan (tapa aloittaa

mielipiteesi kohteliaasti)
** ASAP:** Mahdollisimman pian (Tulen syyttämisen jonkun alle... kiva)
FYI: For Your Information, Tiedoksi (heads-up jollekin)
ETA: Estimated Time of Arrival arvioitu saapumisaika (ilmoittaa, milloin odottaa jotakuta)
Vastauspyyntö: Vastaa (virallinen pyyntö vastauksesta kutsuun)
PDF: Portable Document Format, Siirrettävän asiakirjan muoto
JPG: Joint Photographic Experts Group (suositettu kuvatiedostomuoto)
GIF: Graphics Interchange Format (Toinen kuvamuoto, joka tunnetaan animaatioista)
TIFF: Tagged Image File Format (käytetään korkealaatuisille kuville)
WWW: World Wide Web (Internetin perusta, jonka tunnemme)

HTTP: Hypertext Transfer Protocol (kieli, jota verkkosivut käyttävät puhumiseen)

GPS: Global Positioning System (auttaa navigoimaan maailmassa)

Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti (ystävällinen paikallinen pankkiautomaatti)

DIY: Tee se itse (käteville ihmisille)

VIP: Erittäin tärkeä henkilö (joku, joka saa erityiskohdelua)

TBA: To Be Announced
Ilmoitetaan myöhemmin (Pysy kuulolla saadaksesi lisätietoja)

TBD: Ole luja (selvitämme edelleen asioita)

Tämä on vain esimakua lyhenteiden maailmasta, mutta kun nämä 20 ovat vyön alla, olet hyvin matkalla tulkitsemaan jokapäiväistä kieltä satunnaisista teksteistä teknisiin asiakirjoihin. Joten seuraavan kerran, kun näet lyhenteen, joka saa sinut naarmuttamaan

päätäsi, muista tämä luetelo ja jatka pikakirjoituksen viestinnän ihmeellisen maailman tutkimista!

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasu on piirretty 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulle!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

Mikä talo tämä on?

Viime viikon talo:
Rewell Center

TIEKIRKKO

Kauhajoen kirkko: uskon ja yhteisön majakka

Kauhajoen kuvankau- niissa jokirantamaise- missä kohoaa majesteet- tinen Kauhajoen kirkko, joka on osoitus kaupungin rikkaasta historiasta ja kestävästä uskosta. Hui- man torninsa ja suuren arkkitehtuurinsa ansio- sta kirkko on toiminut hengellisen ohjauksen ja yhteisön kokoontumisen majakkana yli kuuden vuosisadan ajan.

Kirkon juuret ulottuvat 1600-luvulle, ja ensimmäi- nen kappeli rakennettiin vu- onna 1584. Vuosien varrella kirkko on käynyt läpi useita muutoksia, joista jokainen heijastaa aikakauden muuttu-

via arkkitehtonisia tyylejä. Nykyinen, tunnetun suoma- laisen arkkitehdin Veikko Larkasin suunnittelema raken- nus vihittiin käyttöön vuonna 1958 ja se on merkittävä esi- merkki sodanjälkeisestä mo- dernistisesta arkkitehtuurista.

Arkkitehtonisen merkityk- sensä lisäksi Kauhajoen kir- kolla on syvälinen paikka yhteisön sydämissä. Sen tilava sisustus, jota koristavat hienot lasimaalaukset ja monimutka- iset puutyöt, tarjoaa rauhalli- set puitteet palvontaan, poh- diskeluun ja juhlaan. Kirkossa järjestetään säännöllisesti eri- laisia uskonnollisia jumalan- palveluksia, mukaan lukien viikoittaiset sunnuntaijumal- anpalvelukset, kasteet, häät ja hautajaiset.

Hengellisen tarjonnan li-

säksi Kauhajoen kirkko toi- mii myös vireänä kulttuuri- keskuksena. Ympäri vuoden kirkossa järjestetään monen- laisia tapahtumia kiehtovista konserteista ja ajatuksia he- rättävistä luennoista sydäntä lämmittäviin yhteisökokoon- tumisiin. Nämä tapahtumat eivät ainoastaan rikastuta pa- ikallisten asukkaiden elämää, vaan edistävät myös yhtenäi- syyden ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Kirkon sitoutuminen este- ettömyyteen ulottuu fyysisen rakenteensa ulkopuolelle. Ni- metyillä pyörätuolirampeil- la, esteettömillä vessoilla ja kuulosilmukoilla kirkko var- mistaa, että kaikki yhteisön jäsenet voivat osallistua täysi- määräisesti sen toimintaan ja palveluihin.

Vierailu Kauhajoen kirkos- sa ei ole vain uskonnollinen pyhiinvaellus; Se on uppoutu- minen kaupungin sieluun. Kirkon kestävä läsnäolo, ark- kitehtoninen kauneus ja eloi- sa yhteisöllisyys tekevät siitä vaalitun maamerkin, joka in- spiroi ja yhdistää sukupolvia.

Kirkon tiedot:

Osoite: Topeeka 9, 61800 Kauhajoki

Aukioloajat: arkisin 9.00 - 21.00

Sunnuntain jumalanpal- velukset: 10.00

Lisäpalvelut:

Ilmainen pysäköinti

Pyörätuolilla

WC:t

Esteettömät WC:

TIEKIRKKO

Ylistaron kirkko - mielenkiintoinen tiekirkko

”Komia kirkko” on osuva nimi Ylistaron kirkolle, joka on Seinäjoen seurakunnan ylpeys. Tämä kivistä ja tiilestä rakennettu kirkko on Ylistaron kolmas ja se valmistui vuonna 1850. Kirkko vihittiin käyttöön toukuussa 1852. Sen on suunnitellut valtionarkkitehti E. Lohrman ja rakentamista valvoi Jaakko Kuorikoski. Tämä majesteettinen kirkko on Suomen kolmanneksi suurin, ja sen sivuilla on lehterit kahdessa kerroksessa.

Kirkon alkuperäiset istumapaikat olivat 2500, mutta nykyään paikkoja on hieman vähemmän. Ylistaron kirkosta voi lukea tarkemmin suomeksi, ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi Android- ja iOS-mobiilisovelluksen kautta, jonka voi ladata Play-kaupasta ja App Storesta (Nettikirkko - Seinäjoen seurakunta).

Aukioloajat ja tapahtumat

Ylistaron kirkko on avoinna kesäisin 8.6.-4.8. joka päivä klo 11-18. Keskiviikkoisin 5.6.-7.8.

järjestetään kesäillan hartauksia kappelissa klo 18, jolloin kirkko on avoinna klo 19 asti. Juhannusaaton ja juhannuspäivänä kirkko on suljettu. Aukioloaikoina paikalla on opas, joka kertoo kirkon historiasta ja vastaa kysymyksiin.

Jumalanpalvelukset pidetään sunnuntaisin klo 10, ja kaikki ovat tervetulleita osallistumaan. Kirkon osoite on Lapuantie 138, 61400 Ylistaro. Muita tilaisuuksia ja tapahtumia voi tarkastella Seinäjoen seurakunnan verkkosivuilta: tapahtumat.

Palvelut

Kirkon alueella on ilmainen parkkipaikka, opas, esteetön pääsy, WC ja inva WC. Ylistaron kirkko tarjoaa vierailijoilleen mahdollisuuden kokea historiallisen rakennuksen tunnelmaa ja tutustua paikalliseen kulttuuriperintöön. Tämä upea tiekirkko on ehdottomasti vierailun arvoinen kesälomamatkalla.

Vetelin kirkko

Vetelin kirkko, joka on seurakunnan kolmas, on upea puukirkko, joka edustaa alueen rikasta kulttuurihistoriaa. Nykyisen kirkon on rakentanut Erkki Kuorikoski vuonna 1843, ja sen kellotapulien rakensi Jaakko Kuorikoski vuonna 1859. Kirkon alttaritaulu, joka on peräisin edellisestä kirkosta, on Johan Backmanin maalama vuodelta 1751.

Kirkon musiikillinen historia on myös vaikuttava. Molemmat urut ovat Kangasalan urkutehtaan valmistamat. Suuremmat, 27-äänikertaiset urut, ovat vuodelta 1939, ja pienemmät, 11-äänikertaiset kuoriurut, ovat vuodelta 1979. Ensimmäiset urut kirkossa rakensi kruunupyyyläinen Pietari Lybeck vuonna 1880, ja niissä oli 12 äänikertaa.

Aukioloajat ja palvelut

Vetelin kirkko on avoinna kesäisin 3.6.-11.8.2024 klo 9-15. Vierailijat voivat nauttia kirkon rauhallisesta ilmapiiristä ja tutustua sen historiallisiin yksityis-

kohtiin.

Kirkon alueella on ilmainen parkkipaikka, esteetön pääsy sekä WC ja inva WC, joten vierailu on helppoa ja mukavaa kaikille.

Jumalanpalvelukset ja muut tilaisuudet

Vetelin kirkossa pidetään jumalanpalvelukset sunnuntaisin klo 10. Jumalanpalvelukset ovat myös kuunneltavissa ja katsottavissa netin kautta seurakunnan kotisivuilta löytyvän linkin kautta.

Kirkon osoite on Torpantie 130, 69700 Veteli. Muita tilaisuuksia ja tapahtumia voi tarkastella seurakunnan kotisivuilta tai kirkollisista ilmoituksista.

Vetelin kirkko on merkittävä osa paikallista historiaa ja kulttuuria, ja se tarjoaa rauhallisen paikan hengelliselle hiljentykselle sekä mahdollisuuden tutustua seurakunnan rikkaaseen perintöön. Tervetuloa tutustumaan Vetelin kirkkoon ja sen kiehtovaan historiaan!

TIEKIRKKO

Oravaisten kirkko - Historiallinen helmi

Oravaisten kirkko, rakennettu vuosina 1796-97, seisoo ajattomana muistomerkkinä Suomen rikkaasta kirkkorakennusperinteestä. Kirkon piirustukset perustuvat kuuluisan kirkonrakentajan Jacob Rijf'in Nykarlebystä tekemään ehdotukseen, mikä antaa rakennukselle sen ainutlaatuisen arkkitehtonisen viehätyksen. Kirkko läpikävi laajan kunnostuksen viimeksi vuosina 2002-2004, mikä on auttanut säilyttämään sen historiallisen kauneuden tuleville sukupolville.

Kirkon urut, jotka toimitti B.A. Thulé, ovat olleet keskeisessä roolissa kirkon musiikkielämässä syyskuusta 1879 lähtien. Niitä laajennettiin ja parannettiin viimeksi vuonna 1969 Hans Heinrichin toimesta Maksamaalta, ja nykyään niissä on 21 äänikertaa, mikä tekee niistä vaikuttavan osan kirkon sisätiloista.

Saarnatuoli, jonka rakensi rakennusmestari Natanael Rönnblad Pöytästä vuonna 1816, sekä alttaritaulu vuodelta 1820, jonka maalasi Johan Erik Lind Kokkolasta, lisäävät molemmat kirkon esteettistä ja hengellistä ilmapiiriä. Kaksiosainen alttaritaulu, joka esittää "Ehtoollisen asettaminen" ja "Ristiinnaulitseminen", antaa vahvan taustan seurakunnan tärkeimmälle juhlahetkelle, ehtoolliselle.

Kirkko on avoinna vierailijoille 3. heinäkuuta - 21. heinäkuuta 2023, maanantaista perjantaihin klo 12-16. Ajantasaiset jumalanpalvelusajat, jotka pidetään klo 10, 12 tai 18, löytyvät seurakunnan verkkosivuilta. Kirkon osoite on Kimontie 19, 66800 Oravainen.

Jumalanpalvelusten lisäksi kirkossa järjestetään myös muita tapahtumia. Vöyrin seurakunnan iltamusiikki pidetään keski- viikkoisin klo 19 ajalla 31. toukokuuta - 16. elokuuta. Lisätietoja näistä tapahtumista löytyy seurakunnan verkkosivuilta.

Oravaisten kirkko, Jakob Rijf'in suunnittelema puukirkko, jatkaa olemistaan keskeisenä paikkana hartaushetkille ja yhteisöllisyydelle Vöyrin seurakunnassa. Vierailijat ovat aina tervetulleita kokemaan sen rikkaan historian ja osallisuuden kirkon elämään.

He, jotka tietävät hiukan enemmän ovat he, jotka lukevat Waasan päivälehteä

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Republiken president Alexander Stubb i Vaasa 27.4.2024

Kärlfestivalen denna vecka!

Kalevaspeleinen i Vaasa 27-30.6.2024

Kremlen gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Grunden för lycka och demokrati

KÖR-FESTIVALEN

Kreml gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Enligt gravbräddskände Åtgärder

Pörtomdiktare

PUCCINI'S "TOSCA" KOMMER TILL VAASA I JANUARI

Kreml gör natt av sina motsändare - 1939 liksom nu

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Sinebrychhoffin taidemuseo

Sinebrychhoffin konstmuseum

Sinebrychhoff Art Museum

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Pörtom kyrka
Pirttikylän kirkko
The Church in Pörtom

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

ihana kuofestivaali tulossa!

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

Jussi Adler-Olsen

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

WASA LEHDISTÖ: Ummellisuuden ja demokratian perusta

KUORO-FESTIVAALI

Sinebrychhoffin taidemuseo

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Puccini's "Tosca" Näin löydät tieoppaan on tulos kirkkoon!

NAISTEN ÄÄNI-
elämäntekijä

KUORO-FESTIVAALI

Sinebrychhoffin taidemuseo

Venäjän omittainen diplomaattinen kieli

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laasi-palatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja
All EU-candidates

Puccini's "Tosca" is coming to Vaasa

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

What a wonderful start week we have ahead of us!

Cycling Week in Vaasa this week

Climate Change's Profound Impact on Finland

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

CHOIR FESTIVAL

A Free Place: The Pathway of Happiness and Democracy

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Mysterious green giants in the Laasi-palatsi square, Helsinki

Mystical East in Ika-noja
All EU-candidates

Puccini's "Tosca" is coming to Vaasa

ROAD CHURCHES
The Kremlin mocks its opponents

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Eero Järnefelt (1863-1937)

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

I K Inha (1865-1930)

I Replot 1895

Raippaluodossa 1895

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Tasavallan presidenti Alexander Stubb Vaasassa 27.4.24

Jeff Goodell: The Heat will kill You first

Kaleva kilpailut Vaasassa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

Vaasan istutetaan 70 000 puita

Hylkeenpyynti Raippaluodossa 1895

HERE WE ARE vpress.aahl

Wasa Daily
Wasa Dagblad
Photo Supplement

Finland's president Alexander Stubb in Vaasa 27.4.2024

Jeff Goodell: The Heat will kill You first

Kaleva Games in Vaasa 27-30.6

Jussi Adler-Olsen

A tree for everyone in Vaasa

ROAD CHURCHES

HERE WE ARE vpress.aahl

ELOKUUN HOROSKOOPPI

Oinas (21. maaliskuuta - 19. huhtikuuta)
Olet jokaisen grillijuhlan keskipiste, Oinas! Muista vain, että grillimestarilla on hallussaan pihdit ja sinun egosi. Yritä olla haastamatta heitä kaksintaisteluun.

Härkä (20. huhtikuuta - 20. toukokuuta)
Päättäväisyytesi on legendaarista, Härkä, mutta ehkä on aika myöntää, että aurinkotuolin kokoamishjeet eivät ole henkilökohtainen hyökkäys sinua vastaan.

Kaksoset (21. toukokuuta - 20. kesäkuuta)
Sosiaalinen perhonen? Tänä kuukautena enemmänkin sosiaalinen sudenkorento! Lennähdät tapahtumasta toiseen ja hurmaat kaikki. Älä vain unohda, minne pysäköit luutasi.

Rapu (21. kesäkuuta - 22. heinäkuuta)
Koti on siellä, missä sydän on, Rapu, ja myös siellä, missä ilmastointi on. Anna muiden kamppailla helteessä, kun sinä muutut peittoburritoksi kirjan kanssa.

Leijona (23. heinäkuuta - 22. elokuuta)
Elokuu on kuukautesi karjua, Leijona! Varmista vain, ettei majesteettinen

harjasi sotkeudu juhlahattuusi. On vaikea olla juhlien keskipiste, kun olet juuttunut kimallukseen.

Neitsyt (23. elokuuta - 22. syyskuuta)
Organisointi on sinun juttusi, Neitsyt, mutta et voi kuitenkaan aakkostaa pilviä. Pidä tauko värikoodatusta kalenteristasi ja nauti spontaanista auringonotosta.

Vaaka (23. syyskuuta - 22. lokakuuta)
Tasapaino on avainasemassa, Vaaka, mutta jos käytät vielä enemmän aikaa pohtien vesimelonin ja hunajamelonin etuja ja haittoja, kesä on ohi. Valitse vain hedelmä!

Skorpioni (23. lokakuuta - 21. marraskuuta)
Salaperäinen vetovoimasi on huipussaan, Skorpioni. Ole kuitenkin varovainen, sillä liiallinen mielteliäisyys altaalla voi johtaa ei-toivottuihin rusketusraitoihin... ja salaliittoteorioihin.

Jousimies (22. marraskuuta - 21. joulukuuta)
Seikkailu kutsuu, Jousimies! Olipa kyseessä uuden polun vaeltaminen tai uusimman jäätelömaun kokeilu, lähde rohkeasti matkaan. Mutta pakkaa mukaan kartta ja laktasi, ihan varmuuden vuoksi.

Kauris (22. joulukuuta - 19. tammikuuta)
Tee kovasti töitä, leiki kovasti, Kauris. Muista vain, että pomosi ei tarvitse 15 diojen PowerPoint-esitystä siitä, miksi rantapäiväsi oli tuottava. Nauti hiekasta varpaidesi välissä!

Vesimies (20. tammikuuta - 18. helmikuuta)
Kekseliäs henkesi saa sinut keksimään täydellisen kesäcocktailin. Varmista vain, ettei siihen liity kemiasettiä, muuten saatat keksiä krapulan uudelleen.

Kalat (19. helmikuuta - 20. maaliskuuta)
Unelmoiva Kalat, elokuva on täydellinen päiväunillesi. Älä vain anna niiden viedä sinua niin kauas, että unohdat aurinkovoi-teen. Auringonpolttamat ovat todellisia, jopa mielikuviutusmaissa.

Nauti elokuvaan hullunkurisista käänteistä, ja muista: kaikki on tähdissä, mutta sinä hallitset aurinkovoidetta!

HUUMORIA SADAN VUODEN TAKAA

BÄ BÄ

Lääkäri K- ja hänen veljensä eläinlääkäri joutuvat kiistaan siitä, kenen ammatti vaatii eniten diagnostiikykyä. Molemmat pitävät paikkansa, mutta eläinlääkärin argumentti näyttää olevan vahvin, koska eläimet eivät osaa sanoa, missä niiden kipu on.

Jonkin ajan kuluttua eläinlääkäri sairastuu ja lääkäri kutsutaan.

— No, missä sinua sattuu? Ei vastausta.

— Voit kertoa missä paha on, eikö niin?

Ainoa vastaus, joka tulee sairaalta henkilöltä, on; BÄ BÄ.

Lääkäri kirjoittaa reseptin, jonka hän antaa hoitajalle sanoilla:

”Anna hänelle tämä ja jos hän ei voi hyvin ylihuomenna, ammumme hänet.”

ISÄ HYVÄLLÄ TUULELLA

Tytär:

— Tiedätkö, äiti, isä oli tänään poikkeuksellisen hyvällä tuulella, kun hän meni toimistoon.

Äiti:

— Ristit kaikkialla maailmassa! Se muistuttaa minua, että unohdin pyytää häneltä rahaa.

VALOKUVAAJALLE

Valokuvaaja;

— Pitäisikö sen olla rinta-kuva?

Asiakas:

— Ei, haluaisin sisällyttää myös osan kasvoista.

VAIMON KIINNOSTUS ANTIIKISTA

— Kuinka paransit vaimosi hänen antiikkiperhostaan?

— No, annoin hänelle syntymäpäivälahjaksi vuoden 1907 mallin mekon.

KOSIJA TARVITSI KAN- NUSTUSTA

Kosija:

— Minulla on jotain tärkeää kerrottavaa, mutta en tiedä miten aloittaa.

Rouva:

— Jos sanon ”kyllä”, ehkä sinua autetaan ravissa.

TEHOKAS KONE

Veljenpoika:

— Tänään olen nähnyt toimistokoneen, joka tekee kolmen miehen työtä. Setä:

— Jos he eivät toimi enemmän kuin sinä, se ei ole enää hienoa.

Viikon astronominen kuva:

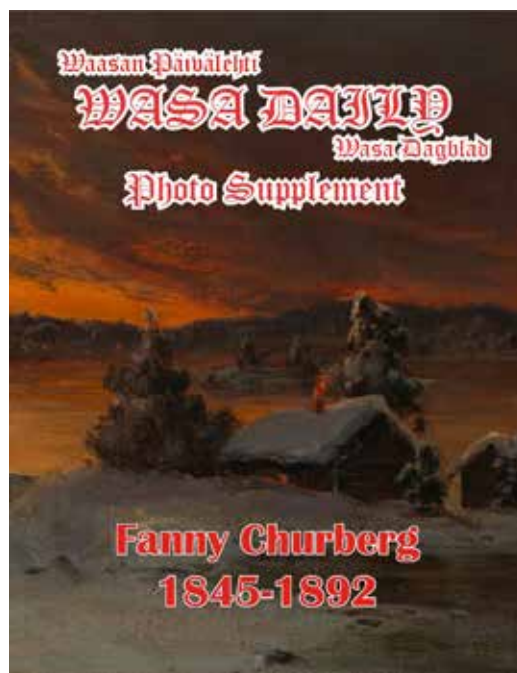
Africa and Europe from a Million Miles Away

Africa is front and center in this image of Earth taken by a NASA camera on the Deep Space Climate Observatory (DSCOVR) satellite. The image, taken July 6 from a vantage point one million miles from Earth, was one of the first taken by NASA's Earth Polychromatic Imaging Camera (EPIC).

Central Europe is toward the top of the image with the Sahara Desert to the south, showing the Nile River flowing to the Mediterranean Sea through Egypt. The photographic-quality color image was generated by combining three separate images of the entire Earth taken a few minutes apart. NASA

Public domain

Ensi viikolla:

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen:

waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa. waasanpaivalehti@gmail.com jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen.

Ota yhteyttä:

waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti

waasanpaivalehti@gmail.com